

METODOLOŠKO POJASNILO

SELITVE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Selitveno gibanje, Slovenija, letno (Prva objava)
- Demografski dogodki, Slovenija, četrtno (Prva objava)

Vsebina:

1. NAMEN
2. PRAVNA PODLAGA
3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI
4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA
5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
6. DEFINICIJE
7. POJASNILA
8. OBJAVLJANJE PODATKOV
9. REVIDIRANJE PODATKOV
10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Pripravila: Barica Razpotnik

Zadnjič osveženo: 21. 7. 2017

1. NAMEN

Namen objave podatkov je prikaz selitvenega gibanja prebivalstva, priseljevanja, odseljevanja in preseljevanja v državi.

Med ključne statistike sodijo podatki o številu selivcev glede na spol, starost, teritorialno območje prejšnjega/prihodnjega prebivališča, državljanstvo (npr. število iz Nemčije priseljenih državljanek Slovenije, število odseljenih tujih državljanov, starih 15-19 let, povprečna starost odseljenih državljanov Slovenije, število preseljenih iz osrednjeslovenske statistične regije v obalno-kraško statistično regijo, število priseljenih iz drugih občin v občino Ljubljana, ipd.).

2. PРАВNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Uredba (ES) št. 862/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o statistikah Skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 311/76 o zbiranju statističnih podatkov o tujih delavcih (CELEX: 32007R0862)

Podatki so mednarodno primerljivi in prispevajo k evropski statistiki.

3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je prebivalec Slovenije, ki se priseli iz tujine, se odseli v tujino ali spremeni naselje običajnega prebivališča v Sloveniji.

Selivce preučujemo glede na starost, spol, državljanstvo, teritorialno območje odselitve oz. priselitve.

4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Izbor enot opazovanja je poln: izbrane so vse osebe, ki so v referenčnem obdobju (koledarsko leto) spremenile naselje ali državo običajnega prebivališča na osnovi prijavljenega prebivališča.

5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatke zbiramo z raziskovanjem »Selitve« (SEL). Podatke v tem raziskovanju pridobivamo s pomočjo administrativne zbirke Ministrstva za notranje zadeve (MNZ) in sicer iz Centralnega registra prebivalstva.

6. DEFINICIJE

Prebivalec Slovenije je oseba, ne glede na državljanstvo, s prijavljenim stalnim in/ali začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki v Sloveniji prebiva ali ima namen prebiti eno leto ali več in ni začasno odsotna iz Republike Slovenije eno leto ali več. To pomeni, da ima v Sloveniji običajno prebivališče.

Priseljeni iz tujine je prebivalec, ki se je v Slovenijo priselil iz tujine in ima v Sloveniji običajno prebivališče (ima namen prebiti v Sloveniji vsaj eno leto)

Odseljeni v tujino je prebivalec Slovenije, ki se je iz Slovenije odselil v tujino, kjer ima običajno prebivališče (ima namen prebiti v tujini vsaj eno leto).

Državljanstvo pomeni stalno pravno razmerje določene osebe do države, ki posamezniku priznava poseben pravni status.

Država prihodnjega prebivališča je država, v kateri namerava oseba prebiti po odselitvi iz Slovenije.

Država prejšnjega prebivališča je država, v kateri je imela oseba zadnje običajno prebivališče pred priselitvijo v Slovenijo.

Starost je čas, ki ga je oseba preživela od rojstva do referenčnega datuma oz. trenutka dogodka (selitve). Izražena je v dopoljenih letih starosti.

Povprečna starost je tehtana aritmetična sredina starosti določene skupine prebivalstva.

Meddržavna selitev je sprememba države običajnega prebivališča.

Notranja selitev je sprememba naselja prebivališča prebivalca Slovenije na območju Slovenije.

Priseljeni na 1000 prebivalcev je razmerje med številom priseljenih v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 1000.

Odseljeni na 1000 prebivalcev je razmerje med številom odseljenih v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 1000.

Selitveni prirast je razlika med številom priseljenih in številom odseljenih na določenem območju v koledarskem letu.

Selitveni prirast na 1000 prebivalcev je razmerje med selitvenim prirastom v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 1000.

Naravni prirast je razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na določenem območju v koledarskem letu.

Naravni prirast na 1000 prebivalcev je razmerje med naravnim prirastom v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 1000.

Skupni prirast je seštevek naravnega in selitvenega prirasta na določenem območju v koledarskem letu.

Skupni prirast na 1000 prebivalcev je razmerje med skupnim prirastom v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 1000.

Sprejem v državljanstvo je pridobitev državljanstva Republike Slovenije za prebivalca Slovenije z običajnim prebivališčem v Slovenije v skladu z veljavno zakonodajo.

Prenehanje državljanstva je izguba državljanstva Republike Slovenije za osebo (ne glede na prebivališče) v skladu z veljavno zakonodajo.

7. POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Podatki na nižjih teritorialnih ravneh so objavljeni po Standardnih klasifikacijah teritorialnih enot NUTS (do ravni NUTS 3) in SKTE (do ravni SKTE 7):

<http://www.stat.si/StatWeb/Methods/Classifications>

7.2 STATISTIČNO UREJANJE PODATKOV

Podatke smo statistično uredili s kombinacijo sistematskih popravkov in postopkov vstavljanja podatkov. Pri vstavljanju podatkov smo uporabili metodo notranjega darovalca.

Več o statističnem urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

8. OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatke objavljamo:

Četrletno:

- Prva objava (Prebivalstvo, Selitve): »Demografski dogodki, Slovenija«.

Letno:

- Podatkovni portal SI-STAT: Demografsko in socialno področje – Prebivalstvo – Naravno in selitveno gibanje prebivalstva – [Selitveno gibanje](#). Objavljeni so absolutni podatki in nekateri kazalniki po spolu do ravni NUTS 3 (statistične regije) in ravni SKTE 7 (naselja).
- Podatkovni portal SI-STAT: Demografsko in socialno področje – Prebivalstvo – Naravno in selitveno gibanje prebivalstva – [Skupni prirast](#). Objavljeni so absolutni podatki in kazalnik do ravni NUTS 3 (statistične regije) in ravni SKTE 5 (občine).
- Podatkovni portal SI-STAT: Demografsko in socialno področje – Prebivalstvo – Selitve – [Meddržavne selitve](#). Objavljeni so absolutni podatki po starostnih skupinah, spolu, državljanstvu, območju/državi prejšnjega/prihodnjega prebivališča do ravni NUTS 3 (statistične regije).
- Podatkovni portal SI-STAT: Demografsko in socialno področje – Prebivalstvo – Selitve – [Notranje selitve](#). Objavljeni so absolutni podatki po starostnih skupinah in spolu do ravni NUTS 3 (statistične regije).
- Prva objava (Prebivalstvo, Selitve): »Selitveno gibanje, Slovenija«.
- Prva objava (Prebivalstvo, Selitve): »Demografski dogodki, Slovenija«.
- Eurostat.

9. REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Revidiranje podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimo podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, ne dosegajo pa kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnim zajemom. Podatke revidiramo, ker lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno prispevajo h kakovosti odločanja na podlagi podatkov in ker so zaradi rokov objave, določenih z evropsko zakonodajo, objavljeni na podlagi nepopolnega zajema kot manj natančni. Podatke o selitvah dopolnjujemo in usklajujemo ob vsaki objavi četrletnih podatkov, zato so četrletni podatki za vsa opazovana obdobja referenčnega leta do objave končnih letnih podatkov začasni.

9.2 PRELOMI V ČASOVNI VRSTI

Meddržavne selitve

Podatki za posamezna obdobja niso povsem primerljivi.

V podatkih o meddržavnih selitvah do leta 1992 so upoštevane selitve državljanov vseh republik nekdanje Jugoslavije, ki so v Sloveniji prijavili stalno prebivališče oziroma objavili stalno prebivališče.

Od 1992 do 1994 so upoštevane le selitve državljanov Republike Slovenije na naslov stalnega prebivališča. Po slovenskih zakonskih predpisih s področja osebnih stanj so državljani nekdanje Jugoslavije postali tujci, če niso sprejeli državljanstva Republike Slovenije ali če niso izpolnjevali pogojev za pridobitev državljanstva Republike Slovenije.

Podatki o selitvah od 1995 do 2007 so bili pripravljene skladno s takrat veljavno statistično definicijo prebivalstva, objavljeno leta 1996. V podatkih o priselitvah v Slovenijo in odselitvah iz nje so bili upoštevani tudi podatki o selitvah tujih državljanov. Podatki o odselitvah tujih državljanov so bili ocenjeni na osnovi podatkov o številu tujih državljanov in naravnem gibanju v Sloveniji. V podatkih o meddržavnih selitvah državljanov Republike Slovenije so od leta 1999 upoštevane tudi prijave začasne odsotnosti zaradi odhoda v tujino (za več kot 3 mesece) oziroma prijave vrnitve iz tujine, kjer so državljani Republike Slovenije začasno prebivali.

Podatke o meddržavnih selitvah za leto 2008 dalje pa objavljamo skladno z novo statistično definicijo prebivalstva.

Notranje selitve

Do leta 1991 so upoštevane notranje selitve državljanov SFR Jugoslavije na naslov stalnega prebivališča v Sloveniji.

V obdobju 1992–2007 so upoštevane samo selitve državljanov Republike Slovenije na naslov stalnega prebivališča.

V podatkih o notranjih selitvah od leta 2008 upoštevamo pri državljanih Slovenije registrirane selitve na stalni naslov, njihove prijave začasnega prebivališča ter statistične selitve, potrebne zaradi priprave podatkov skladno z definicijo prebivalstva Slovenije, veljavno od leta 2008.

Za leto 2008 in naprej so v notranjih selitvah upoštevane tudi notranje selitve tujih državljanov v Sloveniji. Pri pripravi podatkov se uporablja ista metodologija kot za pripravo podatkov o notranjih selitvah državljanov Slovenije.

Spremembe prebivališča znotraj naselja

SURS zbira tudi podatke o spremembah prebivališča znotraj posameznega naselja, in sicer do leta 2008 le podatke o spremembah stalnega prebivališča državljanov Republike Slovenije, od leta 2008 dalje pa podatke o spremembah prebivališča za vse prebivalstvo. Ti prostorski premiki po metodologiji selitvene statistike niso opredeljeni kot selitev. Uporabniki lahko te podatke dobijo na SURS.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani <http://www.stat.si/dokument/5296/RevidiranjeStatisticnihPodatkovMPsplosna.pdf>.

10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

- Metodološko pojasnilo:
 - Sestava prebivalstvapodročje: Prebivalstvo, podpodročje: Število in sestava prebivalstva

[http://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQuality
Reports](http://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports)